

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 19C/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122206650
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Bačová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2023:3122206650.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v spore žalobkyne: A. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, proti žalovaným: 1/ D. E., nar. XX.XX.XXXX, 2/ F. E., podľa zápisu na liste vlastníctva ako neznámi vlastníci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie z a s t a v u j e.
- II. Stranám súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 11.10.2022 domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti – parcele registra „E“ parc. č. XXX/XXX - orná pôda o výmere XXXX A.2, zapísanej na LV č. XXXX pre kat. územie B., obec B., okres G..

2. Žalobkyňa ako žalovaných označila: 1/ D. E., nar. XX.XX.XXXX, nebohý a 2/ F. E., nebohý. U obidvoch uviedla, že sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, vychádzajúc pri ich označení z výpisu z LV č. XXXX pre kat. územie B..

3. Z výpisu z LV č. XXXX pre kat. územie B. (vyhotoveného súdom dňa 19.10.2022) vyplýva, že v časti B sú ako vlastníci predmetnej nehnuteľnosti pod poradovým číslom 2 a 3 zapísaní:
- žalovaný 1/ D. E., r. E., (ž. H. E., zomrel XX.XX.XXXX, XX XXXX/XX.-X/XX, I. XXXX/XX.-XX/XX J.), dátum narodenia: XX.XX.XXXX, spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/6, titul nadobudnutia: c.d. XXX/XX, K. XXX, Rozh. o schv. L.-X/XX M. XXX/XX.-X/XX
- žalovaný 2/ F. E. r. E., (D XXXX/XX.-X/XX J.), Dátum narodenia: -, spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/2, titul nadobudnutia: c.d. XXX/XX, K. XXX, Rozh. o schv. L.-X/XX M. XXX/XX.- X/XX.

4. Za účelom zistenia procesnej subjektivity označených žalovaných 1/ a 2/ súd zabezpečil dôkazy aj bez návrhu (§ 185 ods. 3 CSP za účelom zistenia procesných podmienok konania).
2 19C/58/2022

5. Za účelom zistenia procesnej subjektivity žalovaného 1/ D. E. si súd vyžiadaval od Okresného súdu Považská Bystrica dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1121/92.-36/92. Okresný súd Považská Bystrica zaslal tunajšiemu súdu Osvedčenie o dedičstve sp. zn. 14D 1686/2008-9 zo dňa 07.04.2009, ktoré je dodatočným prejednaním dedičstva po poručiťelovi D. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX s tým, že pôvodný spis sp. zn. D 1121/92.-36/92 sa v archíve Okresného súdu Považská Bystrica nenachádza. Z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 14D 1686/2008-9 zo dňa 07.04.2009 vyplýva, že poručiťel D. E., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom C. – J. XX, zomrel dňa XX.XX.XXXX. Ako dedičia zo zákona v I. dedičskej skupine prichádzajú do úvahy deti:
- H. I., L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX,

- N. O., L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX,
- neb. E. E., zomr. XX.XX.XXXX a jeho právni nástupcovia – manželka a deti:
- D. E., L. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX
- E. E., L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX
- K. E., L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX.

6. Za účelom zistenia procesnej subjektivity žalovaného 2/ F. E. si súd vyžiadal od Okresného súdu Považská Bystrica dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1109/68. Dedičské rozhodnutie Štátneho notárstva v Považskej Bystrici sp. zn. D 1109/68-9 zo dňa 18.01.1970 sa týka prejednaní dedičstva po poručiteľovi F. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, bývalom zdravotníkovi, naposledy bytom J. XX. V zmysle tohto rozhodnutia preberateľmi celého majetku patriaceho do dedičstva sú deti poručiteľa, a to:

- F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX,
- F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX,
- E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX,
- C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX.

7. Z rozhodnutia sp. zn. D 1109/68-9 zo dňa 18.01.1970 bolo zároveň zistené, že poručiteľ F. E. dedil časť majetku po F. E. pod č. D XX/XX, Štátne notárstvo v Považskej Bystrici. Súd si preto následne zo štátneho archívu vyžiadal dedičské rozhodnutie Štátneho notárstva Považská Bystrica č. XX/XX po poručiteľovi F. E.. Z dedičského rozhodnutia D 65/61 súd zistil, že poručiteľ F. E. sa narodil XX.XX.XXXX a zomrel dňa XX.XX.XXXX. Dedičstvo nadobudli manželka K. E., L. K., bytom J. XX a deti poručiteľa:

- F. E., XX ročný, P., Q., bytom R. R. XX,
- A. S., L. E., bytom J., novostavba,
- H. E., bytom J. XX,
- H. N., L. E., bytom I., okr. R. R..

Predmetom dedenia bol domový majetok zapísaný v prot. č. XXX a poľnohospodárska pôda v kat. území J..

8. Z oznámenia obce J. vyplýva, že F. E., nar. XX.XX.XXXX zomrel, jeho posledný pobyt bo T. – T. Lehota, mal dve deti – syna a dcéru.

9. Z listu vlastníctva č. XXXX pre kat. územie B. nebolo jednoznačne zrejmé, kto je podľa zápisu na tomto liste vlastníctva, pod poradovým číslom X, vlastníkom podielu 1/2 parc. registra „U.“ parc. č. XXX/XXX, či je ním F. E., nar. XX.XX.XXXX alebo
3 19C/58/2022

jeho vnuk F. E., nar. XX.XX.XXXX. Okresný úrad Ilava, katastrálny odbor, na dopyt tunajšieho súdu ohľadom tohto uviedol, že údaj „I. XXXX/XX-X/XX J.“, ktorý bol zapracovaný zhotoviteľom ROEP, sa osoby F. E. netýka, a preto bol z listu vlastníctva odstránený. Súčasne uviedol, že z uvedených skutočností nevedia jednoznačne určiť, či ide o F. E., ktorého majetok sa prejednával v konaní I. XX/XX, v ktorom neboli spomenuté nehnuteľnosti v kat. území B.. K odpovedi tiež pripojil fotokópiu pozemnoknižnej vložky č. XXX - B. a pozemnoknižnej vložky č. XXX - D. J..

10. Z pozemnoknižnej vložky č. XXX, kat. územie B. vyplýva, že dňa 08.02.1925 došlo č.d. XXX/XX, na základe ktorého majetok tam zapísaný nadobudli titulom kúpy a skutočnej držby F. E. a F. E. v rovných častiach.

11. Z pozemnoknižnej vložky č. XXX, kat. územie D. J. vyplýva, že dňa 08.02.1925 došlo č.d. XXX/XX, na základe ktorého majetok tam zapísaný nadobudli titulom kúpy a skutočnej držby F. E. a F. E. v rovných častiach.

12. Podľa vyjadrenia Ministerstva vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Archív Považská Bystrica, sa dokument č. d. XXX/XXXX, k. ú. B. v Štátnom archíve v Trenčíne, pracovisko Archív Považská Bystrica nezachoval.

13. Po vyhodnotení všetkých údajov získaných vyššie uvedeným šetrením súdu možno konštatovať, že z výsledkov šetrenia bez akýchkoľvek pochyb vyplýva, že žalovaný 1/ D. E., nar. XX.XX.XXXX zomrel dňa XX.XX.XXXX, teda ešte pred podaním žaloby na súd, a ku dňu úmrtia zanechal dedičov.

14. Vykonaným šetrením sa taktiež poradilo identifikovať žalovaného 2/ F. E.. Z listu vlastníctva č. XXXX pre kat. územie B. vyplýva, že F. E. nadobudol dotknuté nehnuteľnosti listinou č. XXX/XX. Rovnakým titulom nadobudol aj nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke č. XXX, k. ú. D. J.. Tieto nehnuteľnosti (nehnuteľnosti z pkn č. XXX B. V. D. J.) boli neskôr predmetom dedičského konania sp. zn. D XXXX/XX po F. E., ktorý ich nadobudol dedením po F. E. pod W. I. XX/XX, Štátneho notárstva v Považskej Bystrici. Z dedičského rozhodnutia sp. zn. I. XXXX/XX vyplýva, že F. E. sa narodil XX.XX.XXXX a bol zdravotník. Rovnako z dedičského rozhodnutia č. I. XX/XX po F. E. vyplýva, že jeho dedičom bol syn F., v tom čase XX ročný, Q.. Vzhľadom na totožnosť osoby F. E. možno bez pochyb odvodíť, že jeho otcom bol F. E., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX, ktorý je aktuálne stále vedený ako vlastníak predmetnej nehnuteľnosti.

15. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“) register sa skladá z určeného operátu, zo súboru ďalších geodetických informácií a zo súboru ďalších popisných informácií o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, najmä zo

- a) súpisu pozemkov, ktoré boli predmetom konania,
- b) súpisu pozemkov, ktorých vlastníak a jeho miesto trvalého pobytu alebo sídlo sú známe,
- c) súpisu pozemkov, ktorých vlastníak je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe,
- d) súpisu pozemkov, ktorých vlastníak nie je známy.

16. Podľa § 13 zákona č. 180/1995 Z. z. fond nakladá s pozemkami uvedenými v § 8 ods. 1 písm. c) a d), ktoré sa na základe registra zapíšu do katastra nehnuteľností (ďalej len 4 19C/58/2022

"pozemok s nezisteným vlastníkom"), podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov; obdobne postupuje správca, ak ide o lesné pozemky.

17. Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. ak je potrebné, fond v konaní pred súdom alebo pred orgánmi verejnej správy zastupuje vlastníakov pozemkov uvedených v odseku 1 písm. b) a c); obdobne postupuje správca.

18. S poukazom na citované ustanovenia zákona č. 180/1995 Z. z. sa Slovenskému pozemkovému fondu priznáva oprávnenie na zastupovanie nezistených vlastníakov v konaniach pre súdmi. Pojem nezistený vlastníak je však právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Fikcia subjektivity nezisteného vlastníaka trvá iba do okamihu, kedy nezisteného vlastníaka možno na základe vykonaných dôkazov jednoznačne identifikovať a konštatovať zistenie jeho subjektivity ako fyzickej osoby.

19. Súd uvádza, že vykonaným šetrením sa podarilo identifikovať osoby uvedené v liste vlastníctva č. XXXX pre kat. územie B., proti ktorým smeruje žaloba. Súd má preukázané, že označení žalovaní 1/ a 2/ zomreli ešte pred začatím konania. Jedná sa o osoby, ktoré sú známe, tieto zomreli a existujú po nich aj známi právni nástupcovia. Za takýchto zistení je potom nutné konštatovať, že žalovaných 1/ a 2/ nemožno považovať za neznámeho vlastníaka, pretože sa nejedná ani o osobu, ktorá síce existuje, ale nie je známy jej pobyt (§ 8 ods. 1 písm. c) zák. č. 180/1995 Z. z.), ale ani o osobu, ktorá nie je známa vôbec a prípadne nie je ani zrejmé, kto je jej právnym nástupcom (§ 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 180/1995 Z. z.). Osoby žalovaných tieto znaky neznámeho vlastníaka v zmysle označeného zákona nespĺňajú. V danej veci sa zistilo, že žalovaní sú známi, identifikovateľní a existujú po nich právni nástupcovia, ktorí majú k prejednáványm nehnuteľnostiam svoje dedičské nároky.

20. Nepochybne je preto možné konštatovať, že na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. územie B. sú v časti B pod poradovým číslom X H. X zapísané osoby nežijúce, po ktorých nebol spoluvlastnícky podiel (z neznámych dôvodov) predmetom dedenia. Ďalší postup súdu iba so zástupcom označeným na liste vlastníctva bez zreteľa na zistenia týkajúce sa identifikácie žalovaných a okruhu ich dedičov v tomto konaní, by tak neodôvodnene obchádzal známe a žijúce osoby a ich práva k vypořádavanej nehnuteľnosti. Inštitút nezisteného vlastníaka zastúpeného zástupcom zo zákona má význam tam, kde

skutočne niet osoby identifikovateľného spoluvlastníka, s ktorou by sa dalo konať, čo bráni vysporiadaniu vlastníckych práv. To však nie je tento prípad, kde podľa výsledkov prípadného dedičského konania (ktoré konanie súd nie je oprávnený suplovať v tomto civilnom konaní) je možné následne podať žalobu proti tomu z okruhu do úvahy pripadajúcich dedičov po zomrelých žalovaných 1/ a 2/, ktorí zdedia podiel na vypořádavanej nehnuteľnosti.

21. Podľa § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

22. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.
5 19C/58/2022

23. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

24. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

25. Podľa § 7 ods. 1, ods. 2 veta prvá zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

26. Procesná subjektivita strany konania je jednou zo základných procesných podmienok, na splnenie ktorej súd prihliada kedykoľvek počas konania. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Spôsobilosť fyzických osôb mať práva a povinnosti, a teda aj ich procesná subjektivita, zaniká smrťou. Procesná subjektivita predstavuje takú procesnú podmienku, ktorej neexistencia tvorí spravidla neodstrániteľnú vadu konania, pričom treba rozlišovať, či strana nemá procesnú subjektivitu od samého začiatku konania, alebo ju v priebehu konania stratí. Ustanovenie § 62 CSP normatívne pokrýva tie situácie, ak strana nedisponuje procesnou subjektivitou od samotného začiatku konania. Ak súd zistí, že strana sporu nedisponuje procesnou subjektivitou v čase začatia konania, indikuje to tzv. neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je obligatórne zastavenie konania.

27. Na základe vyššie uvedeného vo vzťahu k označeným žalovaným, je vzhľadom na citované zákonné ustanovenia nevyhnutné konštatovať, že žalovaní 1/ a 2/ v čase začatia konania neboli subjektom práv a povinností, keďže v čase začatia konania už nežili. Žalovaní teda nemali procesnú subjektivitu, ktorá skutočnosť zároveň predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že odstránenie vyššie uvedeného nedostatku neprichádza do úvahy vzhľadom na jeho povahu ani postupom podľa § 129 ods. 1 CSP, ktorý prichádza do úvahy len vo vzťahu k subjektu, ktorý má procesnú subjektivitu. Tým, že boli v žalobe za žalovaných označené subjekty, ktoré v čase začatia konania nemali procesnú subjektivitu, nastal v konaní neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania, pre existenciu ktorého musel súd podľa § 62 CSP v spojení s § 161 ods. 2 CSP konanie zastaviť.

28. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Žalobkyňa nesie procesné zavinenie na zastavení konania, keďže žalovala osoby, ktoré v čase začatia konania nemali procesnú subjektivitu, čo bolo dôvodom pre zastavenie konania v predmetnej veci. Žalobkyňa preto nemá nárok na náhradu trov konania a tieto znáša sama. Žalovaným 1/ a 2/ ako subjektom, ktorí nemajú procesnú subjektivitu, nemohlo právo na náhradu trov konania vzniknúť. Preto súd stranám náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trenčín, písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. 6 19C/58/2022

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.